

Četrtek, 4. februar 2016

P8_TA(2016)0049

Posebni položaj otokov**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. februarja 2016 o posebnem položaju otokov (2015/3014(RSP))**

(2018/C 035/14)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 174 in 175 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in o posebnih določbah glede cilja „naložbe za rast in delovna mesta“ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005,
 - ob upoštevanju šestega poročila Komisije o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji (COM(2014)0473),
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o posebni problematiki otokov (1229/2011),
 - ob upoštevanju vprašanja Komisiji o statusu otoške regije (O-000013/2016 – B8-0106/2016),
 - ob upoštevanju členov 128(5) in 123(2) Poslovnika,
- A. ker imajo otoki, klasificirani kot regije NUTS-2 in NUTS-3, skupne stalne značilnosti in posebnosti, zaradi katerih se jasno razlikujejo od celinskih območij;
- B. ker se v členu 174 PDEU priznavajo stalne neugodne naravne in geografske razmere zaradi posebnega položaja otokov;
- C. ker sta glavna cilja kohezijske politike zmanjšanje regionalnih ekonomskih, socialnih in okoljskih neenakosti med regijami ter policentričen in harmoničen razvoj, kar je tesno povezano tudi z dosego ciljev strategije Evropa 2020;
- D. ker je imela gospodarska kriza hude posledice za nacionalne in regionalne proračune mnogih držav članic, saj se je v mnogih sektorjih zmanjšalo financiranje, javne naložbe pa so se znižale kar za 20 %; ker je imela kriza, kot je poudarjeno v šestem poročilu o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, hude posledice tudi za potencialni razvoj mnogih prikrajšanih regij, vključno z otoki; ker se je z gospodarsko krizo obrnil dolgoročni trend konvergence BDP in stopnje brezposelnosti v EU, kar je povzročilo večjo revščino in socialno izključenost ter preprečilo dosego dolgoročnih ciljev Unije na področju ekonomske in teritorialne kohezije;
- E. ker so otoki EU tudi oddaljene regije, ki v nekaterih primerih ležijo na zunanjih mejah EU, so zlasti občutljivi zaradi izzivov, s katerimi se trenutno sooča Evropa, kot so globalizacija, demografska gibanja, podnebne spremembe, preskrba z energijo, tisti na jugu Evrope pa zlasti zaradi izpostavljenosti migrantskim tokovom;

Četrtek, 4. februar 2016

- F. ker evropski otoki prispevajo k raznolikosti Unije na okoljskem (posebni habitati in endemične vrste) in kulturnem področju (arhitekturna dediščina, najdišča, krajina, kmetijske in nekmetijske posebnosti ter geografska identiteta);
- G. ker lahko evropski otoki prispevajo h krepitvi trajnostnega razvoja Unije, saj imajo zaradi izpostavljenosti vetru, bibavici in soncu velik potencial za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;
- H. ker so dostopnost regij ter povezave med otoki ključni dejavniki za večjo privlačnost otoških območij za usposobljene delavce in podjetja; ker je treba v skladu z načelom teritorialne kontinuitete pritegniti naložbe, ustvariti nova delovna mesta in znižati stroške pomorskega in zračnega prevoza za ljudi in blago ter si prizadevati za zmanjšanje emisij in onesnaževanja zaradi pomorskega in zračnega prevoza;
- I. ker so kmetijstvo, živinoreja in ribištvo pomemben dejavnik lokalnega otoškega gospodarstva ter vir surovin za velik del kmetijske industrije in ker ti sektorji, zlasti MSP, čutijo posledice težke dostopnosti, nizke stopnje proizvodne diferenciacije in podnebnih razmer;
- J. ker je intenzivni turizem za večino otokov pomemben del njihovega lokalnega gospodarstva, vendar je ponavadi omejen le na nekatera letna obdobja in neustrezno načrtovan zunaj sezone, kar lahko ogrozi trajnostni razvoj otoških regij z okoljskega vidika;
1. poziva Komisijo, naj pripravi jasno opredelitev vrst stalnih neugodnih geografskih, naravnih in demografskih razmer, zaradi katerih so lahko prizadete otoške regije, v povezavi s členom 174 PDEU;
 2. sprašuje Komisijo, kako namerava izvajati besedilo člena 174 PDEU glede stalnih neugodnih razmer v otoških regijah, ki ovirajo njihov naravni razvoj in preprečujejo doseganje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije;
 3. priznava pomen podpore pri obravnavi močnega trenda odseljevanja prebivalstva v otoških regijah; želi spomniti, da se otoki težje spoprijemajo z nekaterimi neugodnimi razmerami v zvezi z njihovo majhnostjo in oddaljenostjo od evropskih celinskih obal;
 4. zahteva, da Komisija sproži temeljito študijo/analizo dodatnih stroškov, ki zaradi otoškosti nastanejo v potniškem in tovornem prometu, preskrbi z energijo in dostopu do trgov, zlasti za MSP;
 5. meni, da bi morali imeti otoki ustrezno opredelitev/kategorizacijo, ki bo upoštevala njihove razlike in posebnosti, pa tudi njihovo specifično situacijo; vabi Komisijo, naj na podlagi člena 174 PDEU, ki priznava poseben položaj otokov, oblikuje homogeno skupino, ki jo bodo sestavljala vsa otoška ozemlja; nadalje poziva Komisijo, naj poleg BDP upošteva tudi druge statistične kazalnike, ki lahko odražajo gospodarsko in družbeno ranljivost, nastalo zaradi stalnih neugodnih naravnih razmer;
 6. opozarja, da v skladu z Direktivo Sveta 2006/112/ES za določene evropske otoke velja posebna davčna ureditev, ki deluje kot protitež za njihove stalne neugodne naravne in demografske razmere; poudarja pomen teh posebnih davčnih ureditev za lokalne skupnosti in gospodarstvo ter poziva k njihovi ohranitvi, zlasti v državah članicah, v katerih se izvajajo programi ekonomskega prilaganja;
 7. opozarja zlasti na potrebo po boljši povezanosti prek pomorskih poti, boljšemu dostopu do pristanišč in boljših storitvah zračnega prevoza; meni, da bi bilo treba poseben poudarek nameniti prometnim vozliščem, intermodalnemu prometu in trajnostni mobilnosti; poudarja tudi, da je treba podpreti uravnotežen teritorialni razvoj otoških regij tako s spodbujanjem inovativnosti in konkurenčnosti v teh regijah, ki so oddaljene od večjih upravnih in gospodarskih centrov in nimajo enostavnega dostopa do prometnih storitev, kot tudi s krepitvijo lokalne proizvodnje za lokalne trge;

Četrtek, 4. februar 2016

8. poudarja, da so digitalne zmogljivosti ključna protiutež neugodni povezanosti otoških regij; izpostavlja, da so potrebne naložbe v infrastrukturo, da bi na lahko otokih uvedli širokopasovni dostop in zagotovili njihovo polno sodelovanje na enotnem digitalnem trgu;
 9. opozarja, da se morajo na mnogih otokih v Sredozemlju ukvarjati z množicami migrantov, ki prihajajo na te otoke; poudarja, da mora EU pri tem ubrati celosten pristop, ki bo vključeval podporo EU in skupna prizadevanja vseh držav članic;
 10. poudarja, kako pomemben je dostop do izobraževanja na vseh ravneh, po potrebi tudi prek pogostejše uporabe izobraževalnih sistemov na daljavo; opozarja, da se otoki soočajo tudi z zelo resnimi posledicami spremembe podnebja, med drugim tudi z vedno pogostejšimi naravnimi nesrečami;
 11. poudarja, da se otoki sicer soočajo z omejitvami, vendar lahko na drugi strani izkoristijo svoj ozemeljski potencial, kar bi bilo treba uporabiti kot priložnost za razvoj, rast in ustvarjanje novih delovnih mest; poudarja, da so ukrepi za znižanje davkov in zmanjšanje birokracije ključne spodbude za pritegnitev naložb; s tem v zvezi omenja razvoj trajnostnega turizma poleg sezonskega turizma, z osredotočenostjo na promocijo kulturne dediščine in specifičnih obrtnih gospodarskih dejavnosti; izpostavlja tudi velikanski potencial morske, vetrne in sončne energije in priložnost, da otoki postanejo pomembni viri alternativne energije, da so karseda energetsko neodvisni, predvsem pa da svojim prebivalcem zagotovijo cenejšo preskrbo z energijo;
 12. s tem v zvezi poudarja, kako pomembno je uporabiti vse možne sinergije med evropskimi strukturnimi in naložbenimi skladi ter drugimi instrumenti Unije, da bi uravnesili neugodne razmere otokov in izboljšali razmere za gospodarsko rast, ustvarjanje novih delovnih mest in trajnostni razvoj;
 13. poziva Komisijo, naj vzpostavi strateški okvir EU za otoke, da bi se povezali instrumenti, ki imajo lahko precejšen ozemeljski vpliv;
 14. poziva države članice in regionalne ter lokalne organe, naj ob upoštevanju načela subsidiarnosti prevzamejo pomembno vlogo pri razvojnih strategijah otokov na podlagi vertikalnega pristopa, ki vključuje vse ravni oblasti, da bi zagotovili trajnostni razvoj otokov EU;
 15. predlaga, naj Komisija vzpostavi „center za otoke“, ki bo povezan z generalnim direktoratom Komisije za regionalno in urbano politiko (DG REGIO) in v katerem bo zbrana majhna skupina uradnikov, ki bodo usklajevali dejavnosti in analizirali vprašanja v zvezi z otoškimi regijami;
 16. poziva Komisijo, naj pripravi sporočilo, ki bo vsebovalo program za otoke EU, in nato še belo knjigo za spremljanje razvoja otokov, na podlagi dobrih praks ter skupaj z lokalnimi, regionalnimi in državnimi organi ter drugimi deležniki, vključno z gospodarskimi in socialnimi partnerji ter predstavniki civilne družbe;
 17. poziva Komisijo, naj predlaga uvedbo evropskega leta otokov in gora;
 18. poziva Komisijo, naj pri pripravi predloga za naslednji večletni finančni okvir upošteva posebni položaj otokov;
 19. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Odboru regij in državam članicam.
-